

† Lov og Evangelium

ISSN 2387-5275

NR. 1

JANUAR 2019

55. ÅRGANG

Foto: Joel Vera

«Hvor fagre deres føtter er som bringer fred,
som bringer et godt budskap!» Rom 10:15b

Oppbyggelig blad på evangelisk, luthersk grunn

BLADET LOV OG EVANGELIUM

utgitt av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon.
Det er gratis og kommer med 10 nummer i året.
Frivillige gaver kan sendes kasserer i NLL.

Abonnement, oppsigelse og adresseforandring:

Fredrik Heian, Dalenveien 732,
3160 Stokke. Tlf. 901 94 758
E-post: fredrik_heian@hotmail.com

Redaktør: Ingar Gangås, Følstadvegen 135,
7690 Mosvik. Tlf. 901 51 234
E-post: ingar.gangas@live.no

Redaksjonsråd: Per Bergene Holm,
Dag Rune Lid og Ragnar Opstad
Layout: Kristian Mehl Gangås

NORSK LUTHERSK LEKMANNSMISJON

ble grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-
rosenianske forkynnelse, og ønsker å forkynne
Guds ord i skrift og tale både i Norge og ute
på misjonsmarken. NLL støtter den lutherske
kirken i Moldova og luthersk litteraturarbeid i
Bolivia og Peru.

Formann: Reidar Heian, Elvedalsveien 175,
3158 Andebu. Tlf. 414 95 526
E-post: reidarheian@outlook.com

Sekretær: Konrad Fjell, Laskengrenda 44,
3221 Sandefjord. Tlf. 915 10 064
E-post: konrad.fjell@gmail.com

Kasserer: Fossnesveien 13 B,
3160 Stokke. Tlf. 33 33 89 01
E-post: fossnes.kontor@gmail.com

Bankgiro: 3000 22 26193
Svensk postgiro: 178 84 80-0

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

ble grunnlagt i 1992, og eies og drives av NLL.
Skolen har både halvårig og ettårig kurs.

Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord
og spørre etter de gamle stier (Jer 6:16), samt
fremme arven fra lekmannsbevegelsen og våre
lutherske lærefedre.

Adr.: Fossnesveien 13 B, 3160 Stokke
Tlf. 33 33 89 00 – Fax 33 36 56 65
E-post: bibelskolen@nll.no

Bankgiro: 3000 22 26193

Rektor: Per Bergene Holm, Holmveien 20,
3282 Kvelde. Tlf. 995 09 060
E-post: pbholm@online.no

INTERNETT: www.nll.no

Lys over Ordet

*«Når dine ord åpner seg, gir de lys, de
gir de enfoldige forstand.»*

Sal 119:130

Når Den Hellige Ånd opplyser Ordet
slik at vi får se Jesus, da tennes det lys
i hjertet. Tenk å få se at alle mine syn-
der er tilgitt, sonet og betalt! Å, hvor vi
trenger Guds lys i denne mørke tiden!

Gud er underets Gud også i dag.
Han kan åpne blindes øyne og gi de
enfoldige forstand.

Hvem er de enfoldige? Jo, det er de
som står som tiggere i forhold til Gud
og må få nåde og syndenes forlatelse
for Jesu skyld. De har sitt hjerte rettet
på én ting og har funnet sin trøst i Jesus
alene. Det er å være salig og eie den
største visdom og lykke som et men-
neske kan oppnå. Motsetningen er
å være «flerfoldig», det vil si å ha et
hjerte som er vendt i mange slags ret-
ninger og som søker å finne sin glede
her i denne verden.

Vi trenger å be til ham som er det
sanne lys, om å lyse opp vår mørke vei.
Han tar imot den som kommer til ham.
Får han være «lykt for foten og lys på
stien», blir vandringen meningsfylt. Da
blir bibellesning og bønn nødvendige og
rike stunder på veien hjem. Og det blir
om å gjøre å peke på Lyset for andre.

«For Gud, som bød at lys skulle
skinne fram i mørket, han har også
latt lyset skinne i våre hjerter, for at
kunnskapen om Guds herlighet i Jesu
Kristi åsyn skal lyse fram» (2Kor 4:6).

Ingar Gangås

Abrahams velsignelse og hans bønn for Lot

Av Alfred Edersheim

Mens Abrahams tro stadig ble prøvd, og ble ham til større og større velsignelse, ble de «onde og forføreriske mennesker» som Lot hadde valgt å bo sammen med, stadig verre og verre. De nærmet seg hastig «ugudelighetens mål». Straffedommen som lenge hadde hengt over dem som en mørk sky, skulle snart bryte løs som et forferdelig uvær.

Gud åpenbarte seg på nytt for Abraham mens han en dag midt i middagstiden satt ved inngangen til teltet sitt. For patriarken så det ut som det var tre veifarende som kom, og han sto straks opp for å ønske dem velkommen. Han bød dem hvile og mat. Men den ene av gjestene var «Herrens engel», som var Herren selv (1Mos 18:13), og de to andre var engler som skulle utføre Guds plan og straffedommen over Sodoma. Det kan ikke være den minste tvil om at Abraham skjønte hvem gjestene var. Han

mottok dem med den fintfølelse og ydmykhet som var så typisk for ham. Og mens de fikk seg drikke og hvile, stelte han til den beste mat han kunne finne og satte frem for dem.

Hensikten med deres besøk var dobbel. De hadde bud med både til Sara og til Abraham. Skulle Sara bli mor til løftessønnen, Isak, måtte også hun lære å tro slik som Abraham gjorde. Det kan se ut som at hun ennå ikke hadde kommet til full tro på det Herren hadde åpenbart for Abraham tidligere (1Mos 17). Derfor spør de tre gjestene om hvor Sara var. Budskapet om at hun skulle føde en sønn ble så meddelt henne direkte. Men da hun ved sin vantro latter la for dagen manglende tillit til Guds løfte, ble hun først irettesatt for dette, men etterpå gav Herren henne nærmere opplysning og beskjed om det som skulle skje.

Da deres første hensikt med besøket var oppnådd, fortsatte de tre

Innhold, januar 2019

Lys over Ordet. Av Ingar Gangås	side 2
Abrahams velsignelse og hans bønn for Lot. Av A. Edersheim .	side 3
Rapport fra Sør-Amerikatur. Av Reidar Heian	side 6
Møtekalender.	side 11
Roseniusvekkelse i Bolivia og Peru. Av Ingar Gangås	side 12
Lovens tjeneste. Av Øivind Andersen	side 13
Åndssituasjonen blant oss truande. Av Ragnar Opstad	side 14
Kains offer. Av Lars Fossdal	side 18
Arrangement 2019.	side 20

mennene mot Sodoma, ledsaget av Abraham. Da åpenbarte Herren selv (1Mos 18:17) den andre hensikten med besøket. Abraham fikk høre om den straffedom som Gud hadde i sinne å la ramme stedene på Jordansletten. Han var jo den rettmessige arvingen til «det forjettede land» og var den første som måtte få kjennskap til det som skulle skje. Men dernest skulle han «befale sine barn og sitt hus etter seg at de skal følge Herrens vei og gjøre rettferd og rett» (1Mos 18:19). Av disse, siste ordene, skjønner vi at Abraham fikk beskjed om denne straffedommen for at det for framtiden skulle tjene Israels barn som advarsel og formaning. Det var ikke bare en hvilken som helst ulykke som skulle ramme dem. Dødehavet, som for all fremtid skulle stå som et bedrøvelig minnesmerke over det fruktbare området som hadde vært, skulle for Israel være en vedvarende påminnelse om syndens følger. På samme måte skal det være en stadig påminnelse om den straffedom som skal ramme alle dem som ikke holder seg unna Sodomas og Gomorras synd.

Det var ikke fordi det hersket så inderlig og godt et forhold mellom patriarken og Gud, at Gud meddelte Abraham den forestående ødeleggelsen og tillot ham å be for disse stedene. Årsaken var heller ikke at hans brorsønn, Lot, ville bli med i den samme ulykken. Men det skjedde på bakgrunn av nådepakten som Herren hadde opprettet og som han ville skulle formidles til *alle*.

Nåden ble også utstrakt til Lot,

selv om han måtte smake følgene av at han i egenkjærlighet hadde valgt «sin del» i denne verden. For andre gang* måtte Lot belæres om at et menneskes rikdom og lykke ikke består i å ha overflod på jordiske ting. (* Første gang var da Abraham og hans hær befri Lot fra fangenskap. 1Mos 14. *Red. anm.*)

Abraham var pågående og trengte seg inn på Herren i sin bønn for Sodoma, og Herren strakte seg så langt for å imøtekomme hans inderlige begjæring at han lovet å spare Sodoma dersom det fantes ti rettferdige der. Denne pågåenhet må være det fremtredende trekk i enhver sann bønn (Luk 11:8). Undersøkelsen som de to englene foretok av Sodoma viste seg å avdekke en situasjon som var langt mer forferdelig enn det man hadde ventet seg. Snart var den siste natts redsomme misgjerninger til ende i Sodoma, og da morgenrøden viste seg over disse Moabs høyder, måtte englene nesten tvinge Lot og hans familie til å forlate byen som nå var bestemt og ferdig til ødeleggelsen. Men Lots hustru nølte, for hennes hjerte hang fast ved det som hun hadde forlatt. I det hun vender seg om og ser seg tilbake, overfaller straffedommen henne, og hun ble forvandlet til en «saltstøtte».

Hele området ble rammet og ødelagt av svovel og ild, som Herren sendte fra himmelen (1Mos 19:24).

Hele området omkring Dødehavet er oppfylt av svovel og jordbæk, noe som har avgitt materiale til den forferdelige

brannen som oppsto. Så snart ilden fra himmelen satte det hele i brann, oppsto det sannsynligvis et kraftig jordskjelv som la stadig nytt brennbart materiale på ilden. Både fjernt og nær kunne man se røyken av det brennende området stige opp. For Abraham, som nå «tidlig om morgenen» sto på en høyde og så på de veldige ødeleggelsene, fortonet det seg som tykke røykskyer fra en stor smelteovn som steg opp mot himmelen. Kvelden før hadde han stått på samme sted «for Herrens åsyn» og tryglet Gud om å spare byen for de rettferdiges skyld.

Undersøkelser fra dette området kan tyde på at Dødehavet tidligere var en dyp ferskvannsinnsjø med omkringliggende sletter og bosetning, og at det har vært vulkanske utbrudd som har forårsaket de veldige forandringene. Men Bibelens egen forklaring om at det «regnet svovel og ild fra Herren» er alene nok til å forklare hva som skjedde.

Om ødeleggelsene gjør inntrykk, er det likevel mer reddeomt å legge merke til hvor lite de mest alvorlige straffedommer fra Gud makter å innvirke på dem som de faller over. Lot og hans døtre får lov til å flykte til Soar. Men den samme svakhet i troen, som før gjorde dem uvillige til å forlate det dømte Sodoma, forledet dem nå til å avslå Soar for å dra videre opp i fjellene, selv om de hadde fått tilsagn om frelse der. Ja, enda mye verre: De falt i den mest bedrøvelige og avskyelige synd og blodskam, med det resultat at moabittene og ammonittene,

Hør en venn som stille banker

Mel.: Som en herlig guddomskilde

*Hør, en venn som stille banker,
det er deg han venter på.
Ennå utenfor han vanker,
utsett ikke, svar ham nå.*

Kor:

*Det er Jesus, bare Jesus.
Ingen andre frelse kan.
På Golgata skjedde underet,
der din synd ble lagt på ham.*

*Satan legger alltid snare.
Sov ei lenger, kjære venn!
En deg ser i denne fare,
nå han kaller deg igjen.*

*Morgendagen ingen kjenner,
men i dag du komme kan!
Se det blikket han deg sender,
ennå kjærlig venter han.*

Lina Melås

Israels arvefiender, nedstammer fra dem (1Mos 19:37-38).

*Fra «Dr. Edersheim's
bibelhistorie», bind 1,
Th. Steens forlagsexpedition,
Christiania, 1887.
Språklig bearbeidelse og
tilretteleggelse v/Red.*

Rapport fra Sør-Amerikatur

Av Reidar Heian

Undertegnede fikk sammen med Dag Rune Lid den glede å se misjonsarbeidet i Peru og Bolivia på nært hold da vi var på besøk der nå i høst. Dag Rune og jeg møttes i Amsterdam. Derfra gikk flyturen videre den lange veien over Atlanteren, og vi ankom Lima i Peru natt til onsdag 26. september.

Mottakelse i Arequipa

Mottakelse på flyplassen i Arequipa

Dagen etter fløy vi videre til Arequipa, hvor vi ble mottatt av en smilende velkomstkommité: Ingar og Marit Gangås samt våre to medarbeidere, Damián Heredia og Miguel Fuentes med fruer. Der sto de med vaiende norske og peruanske flagg. Det var velkomstsamling på kontoret til «Såmannen». Dag Rune og jeg fikk komme med hver vår hilsen, tolket av Ingar. Vi hadde bare tiden fram til lørdag morgen, før ferden skulle gå videre til Bolivia. Derfor måtte det bli et ganske stramt program.

Etter samling på kontoret neste mor-

gen, og andakt ved Ingar, var vi invitert på besøk til kontoret til Unión Misionera. Vi fikk hilse på misjonærene og deres medarbeidere, og de gav oss en orientering om deres arbeid. Vi ble hjertelig mottatt, og det var gildt å hilse på dem alle. Må Gud velsigne arbeidet de står i!

Samme ettermiddag og kveld var det samling på Såmannens kontor, med to møter etter hverandre. Damián Heredia talte på det første, over emnet «En hellig, allmenn kirke» (Apg 2:42), og undertegnede, med Ingar som tolk, om Nikodemus på det andre. Det var en lyttende forsamling på 15-20 fram-møtte, og det var godt å kjenne bånd som binder en sammen i Herren.

Etter morgenandakt av Damián på fredag, var det misjonstime kl. 10 ved Ingar ut fra Mat 28:18-20. Kl. 12 hadde vi årsmøte, der vår advokat også var til stede. Nødvendige dokumenter for neste treårsperiode ble signert. Fredag var det ny samling med to møter. Damián talte over emnet «Det nye Jerusalem» (Åp 21:1-5) på det første og etterpå var det Dag Rune sin tur. Hans emne var: «Frykt ikke, bare tro!» (Mar 5:36b).

Så var tiden kommet for å ta avskjed med våre kjære søsken i Herren her i Peru. Og avskjed her ute tar tid. Det var mange som ønsket å komme med hilsninger som vi skulle bringe med oss hjem til misjonsvennene i Norge. Forsamlingen hilste med Fil 3:20 om

vårt hjemland i himmelen. Eusebio Alvis, som kanskje flere husker fra hans Norgesbesøk på 1990-tallet, hilste med 1Tes 4:13-18 om det store håpet om gjensyn i himmelen. Ei eldre dame uttrykte stor takknemlighet for besøket fra Norge og hilste med ordene fra Rom 10:15: «Hvor fagre deres føtter er som bringer fred, som bringer et godt budskap». Helt til slutt fikk jeg komme med en avskjeds-hilsen hvor jeg minnet om det vi har i vente, vi som tror på Jesus.

Gjennom ørken til byen Tacna

Tidlig på morgenen lørdag den 27. september gikk ferden videre med buss – sammen med Marit og Ingar – til Tacna som ligger helt sør i Peru. Det var en seks timers reise gjennom en del av verdens tørreste ørken, Atacama-ørkenen. Vel framme i Tacna ble vi vist

Flere alpakkaflokker var å se langs veien

litt rundt i byen som har ca. 800 000 innbyggere. Her er det stort behov for misjonsvirksomhet. Vi avsluttet dagen med en bønnestund sammen.

Over Andesfjellene på vei til Bolivia

På søndag reiste vi i minibuss over Andesfjellene og fram til grensen mellom Peru og Bolivia, en fantastisk, opplevelsesrik tur på ca. seks timer. På det høyeste var vi oppe i 4800 m. o. h.

På grensa måtte vi bytte til ny transport, denne gangen i en taxi av eldre modell. Etter nye to og en halv time kom vi fram til regjeringsbyen La Paz i Bolivia. Ganske slitne og mett av alle inntrykk, var det godt å gå til ro denne kvelden.

Stopp i Cochabamba

Neste dag var det en kort flytur til Cochabamba. I denne byen ligger barnehjemmet Villa Porvenir, som drives av

Majestetiske og fargerike fjell på 4 800 meters høyde på veien mellom Peru og Bolivia

norske Hanne Baardseth. Vi overnattet der et par netter. Jeg har vært så heldig å bo der to ganger tidligere, og jeg må si at jeg beundrer Hanne for alt hun har ofret for dette barnehjemmet. Må Gud velsigne henne rikt tilbake.

Tirsdag 2. oktober var en litt roligere dag. Vi fikk tid til å hilse på barna og treffe Hanne og hennes medhjelper, Gladys Espinoza. Det ble anledning til å se seg litt rundt i byen og gjøre unna noen gaveinnkjøp.

Vi ble invitert på middag sammen med barnehjemsbarna

Velkomst i Sucre

Onsdag fortsatte vi til byen Sucre, hvor vi skulle være resten av turen og fram til hjemreise mandag 8. november. I denne byen bor våre to lønnede medarbeidere i Bolivia, Joel Vera og Gonzalo Ascarrunz. En smilende Gonzalo møtte oss på flyplassen og kjørte oss dit vi skulle bo under oppholdet.

Om kvelden var det velkomst på møtelokalet i sentrum. Gonzalo ledet

og ønsket oss velkommen. Dag Rune og jeg hadde hver vår korte hilsen. Så var det bibelstudium ved Joel. De hadde kommet til Rom 5:15-21 om Adams fall og oppreisningen i Kristus. Det var godt å høre ham. Han var sentral og klar i sin utleggelse.

Torsdag morgen begynte vi med andakt av Joel på kontoret. Deretter fikk vi informasjon om arbeidet, en grundig og grei gjennomgang, både om litteraturarbeidet og møtene, og hvordan de

to hadde fordelt arbeidsoppgavene seg imellom. Midt på dagen var vi bedt på middag hjemme hos Gonzalo. Kl. 19.00 var det tid for kveldsmøte. Da var det min tur til å preke – over Rom 3:10-24, med Ingar som tolk.

Fredag ble vi hentet av René Villegas. Han er den som nå overtar plassen i styret for «Såmannen» etter Rafael Veizaga, som ønsket å gå av på grunn av sin alder, 79 år. Etter andakt ved Gonzalo, fikk vi en fin samtale med René, om hans fortid og det

arbeidet han hadde startet opp blant quechuaindianere i Pampa Aceituno, en halv times kjøring fra Sucre. Han gav et godt inntrykk og synes å være en fin kristen personlighet, med et stort hjerte for misjon. Denne dagen var vi på middag hjemme hos ham. Det ble et gildt besøk.

På ettermiddagen var det årsmøte i forlaget «Såmannen». Rafael ble takket for sin innsats og René ble ønsket

Gonzalo, René og Joel

velkommen inn i styret som hans etterfølger.

Kl. 19.00 var det tid for et nytt kveldsmøte. Denne gangen var det Dag Rune som talte.

Lørdag ble en litt roligere formiddag. Midt på dagen var vi på middag hjemme hos Joel og familien. Han er en veldig lun og fin person med glimt i øyet.

På lørdagskvelden hilste vi på ungdomsflokken som Gonzalo samler hver lørdagskveld til bibelundervisning. Det var fint å treffe dem og få anledning til å fortelle litt om hvordan vi driver ungdomsarbeidet hjemme i Norge. Det ble formet en stille bønn i mitt hjerte om at disse unge må bli bevart og bli gode vitner for sin Herre og Frelser, slik at flere

Dåpen forrettes av Ingar

kan vinnes før Jesus kommer igjen.

Spesiell møtedag

Søndag 7. oktober ble siste dagen i Sucre. Det skulle vise seg å bli den mest innholdsrike av dem alle. Jeg skal ikke fortelle så detaljert fra denne dagen siden det sto et stykke i novembernummeret av L&E. Men jeg må si at det var en gripende stund da to barn og tre ungdommer sto der fremme kledd i lange hvite kapper og ventet på å bli døpt, og etter dåpen med hvert sitt tente lys i hånden. Det var ikke lett å holde tårene tilbake. Tankene mine gikk til den store hvite skare som det berettes om i Johannes Åpenbaring. Det var en høytidstund jeg sent vil glemme.

På slutten av møtet fikk jeg komme

Servering av mat i Pampa Aceituno. Kylling, poteter og grønnsaker tilberedt på gloende steiner, dekket over av bølgeblikk og jord i tre timer.

Med buss til Pampa Aceituno

med en avskjedshilsen fra Kol 3:1-4 om å søke det som er der oppe, hvor Kristus sitter på sin trone. Det var rart å skilles, men stort å få kjenne samfunnet i Herren.

Søndag ettermiddag besøkte vi den nye forsamlingen utenfor byen, Pampa Aceituno, med medlemsopptak av sju voksne personer. Det var også en gripende stund. (Se omtale i L&E 9-2018).

Hjemreise

Mandag morgen ble vi kjørt ut til flyplassen av Gonzalo. Vi tok avskjed med en kjær bror i Herren. Ingar var med som tolk og ønsket oss god tur hjem.

Så begynner den lange hjemreisen. Vi måtte mellomlande i byen Santa Cruz i Bolivia, hvor vi fikk nesten et døgn avslapping, før ferden gikk videre via Panama, Amsterdam og hjem.

Til ettertanke

Det er helt klart at det gjør noe med en å få se misjonsarbeidet på nært hold. På flyet hjem ruller alle inntrykkene opp på netthinnen og tankene kommer. Behovet for misjon er stort både i Peru og Bolivia. Jeg vil oppmuntre misjonsvennene her hjemme til å være med i bønn om at Herren må gå foran og vise oss veien videre. Ennå er det en åpen dør for misjon, men det kommer en dag da ingen kan arbeide. La oss stå sammen og be om at han som er høstens Herre selv må drive arbeidere ut til sin høst! Også i dag lyder røsten fra Herren: «Hvem skal jeg sende, og hvem vil gå for oss?» (Jes 6:8).

L&E

Møtekalender

Januar

- 10.-13. Steinsdalen
Sighjörn Agnalt
13. Årnes
Rami Seppälä
- 18.-19. Hauka, Soknedal
Ingar Gangås
- 18.-20. Nærbø
Lars Fossdal
- 19.-20. Askim
Reidar Heian
- 22.-27. Mosvik
Gunnar Nilsson
- 22.-27. Bangsund
Per Bergene Holm

24.-27.

Randaberg
Martin Fjære

Februar

- 6.-10. Lebesby
Bjarne Gjuvsland
- 9.-10. Årnes (NLM)
Lars Fossdal
- 9.-10. Askim
Jan Eirik Berre

21.-24. Ungdomsleir på Hermanstølen
Åreeld leirsted i Valdres. Hovedtaler:
Martin Fjære. Fra 7. klasse og oppover.
Påmelding: Reidar Heian (414 95 526)
innen 1. februar.

De nye medlemmene i Pampa Aceituno presenteres før forbønnshandlingen

Roseniusvekkelse i Bolivia og Peru

Av Ingar Gangås

«Nå har jeg sett frelsen i Jesus for første gang i mitt liv. Først nå har jeg fred i samvittigheten. Jeg har funnet hvile. Hjertelig takk for andaktsboken du gav meg!»

Han som sa dette har vært pastor i en baptistforsamling i flere år. En måned tidligere hadde han fått Carl Olof Rosenius' «Husandaktsbok» av evangelist René Villegas.

Så fortsatte han å fortelle: «Jeg har doktorgrad i teologi fra før, men dette overgår alt hva jeg tidligere har lest! Hele livet har jeg strevd med å bli en skikkelig kristen og være et godt forbilde. Men alltid har det vært noe som manglet. Nå har jeg sett at Jesus har gjort alt til min frelse. Jeg slipper å streve, alt er gjort ferdig på Golgata. Jesus er min frelse, han er min fred.»

Og etter en liten tenkepause kom det: «Jeg har allerede fortalt fra tålerstolen om endringen i livet mitt. Men de forstår meg ikke, og jeg merker allerede nå at det blir motstand når jeg forteller om hva som har skjedd. Derfor er jeg forberedt på at det kan bli vanskelig for meg framover».

René forteller oss gledesstrålende om møtet med denne pastoren og forandringen i livet hans. Vi er samlet til morgenandakt på «Såmannens»

kontor i Sucre, Bolivia. Medarbeiderne Joel Vera og Gonzalo Ascarunz er også til stede. De nevner flere eksempler; bøkene som Såmannen trykker når inn og blir til hjelp.

En representant for ei kvinneforening kom innom kontoret en dag og spurte om å få 20 eksemplarer av Husandaktsboken. Hun hadde selv fått åndelig hjelp ved å lese disse andaktene, og nå var det om å gjøre at de andre også måtte få boken. «Vi kommer til å benytte boken til høytlesning og studium når vi samles», fortalte hun.

Samtalen etter andakten denne dagen munnet ut i en takk til Herren.

Nå trengs det nytt opptrykk av Husandaktsboken. Lageret i Peru er helt tomt. I Bolivia er det også nesten tomt. De fleste av de andre bøkene som er trykt er snart utgått fra lagrene. I tillegg til nye opplag, vil «Veiledning til fred» bli utgitt dette året. En del studiehefter er også klare for trykking. Alle manuskriptene legges ut på «Såmannens» nettside.

Hjertelig takk til hver og en som kjenner på et kall til å støtte dette arbeidet!

Gaver kan settes inn på bankgiro-konto: 3000.16.68516

Lovens tjeneste

Av Øivind Andersen

«Jeg levde en gang uten lov. Men da budet kom, våknet synden til live. Jeg derimot døde. Og det viste seg at budet, som skulle være til liv, ble til død for meg. For synden benyttet seg av budet og dåret meg og drepte meg ved det.»

Rom 7:9-11

Ved loven kommer erkjennelsen av hva synd egentlig er.

Synden skaper så visst ikke noen syndserkjennelse. Den bare blinder oss, likesom den også binder oss. Jo mer et menneske hengir seg i et syndig liv, desto sløvere blir hans samvittighet.

For at vi skal se hvem og hva vi egentlig er, må Gud få åpenbare sin hellighet for oss. Og det skjer gjennom lovens ord. Det er dette som apostelen også gir uttrykk for i det ord som står over disse linjene.

Gud har gitt loven en *tjeneste*: å døde oss og fordømme oss (2Kor 3:7+9). denne tjeneste har Gud gitt loven for at vi skal bli rettfærdiggjort og levendegjort ved evangeliet.

Men får loven utføre denne tjeneste på oss?

Det er ikke selvsagt. Loven får ikke virke det samme hos alle mennesker. Det kommer på ingen måte av at loven i og for seg har forskjellig virkning på de forskjellige, men på at de forskjellige mennesker stiller seg ulikt til den.

Hos noen mennesker virker loven ingenting i det hele tatt. Slik var det også med Paulus. «Jeg levde en tid uten lov», sier han. Det betyr så visst ikke at han ikke hadde kjennskap til den teoretisk. Fra sin tidligste barndom kunne han loven utenat. Og for å bli disippel hos Gamaliel, måtte han kunne hele Det gamle testamente utenat. I denne tiden innrettet han hele sitt liv etter Guds bud og forbud. Han sier om seg selv at han var ulastelig etter loven i denne tiden (Fil 3:6). Ikke noe menneske kunne peke på noen svikt eller brist hos ham. Allikevel sier han om seg selv i denne tiden: Jeg levde en tid uten lov. Midt i all hans ulastelighet og nidkjærhet for Gud var Guds hellighet ennå ikke åpenbart for hans hjerte.

Slik er det med mange i dag. Loven er gitt for at vi skal se oss selv. Allikevel er det bare et lite fåtall som opplever det. De fleste mener at de får gjøre så godt de kan, og om de ikke er fullkomne, så får Gud tilgi dem for det som de mangler.

Dette er å leve uten lov!

«Ved kilden»

Lunde Forlag, 1977

*Serie om loven og budene som
forts. i neste nr.*

Åndssituasjonen blant oss truande

Av Ragnar Opstad

Vi blir alle meir eller mindre påverka av tidsånda. Om Herren ikkje kjem oss til hjelp, har vi lite å stilla opp med – mot dei tre sterke maktene i livet vårt: Djevelen, verda og vårt eige kjøt.

Forkynninga av Guds ord er ein svært viktig reiskap og ei gåve som er gjeve oss til frelse og hjelp i striden. Men det er også dei som forkynner «fred, fred, men det er ingen fred».

Når satan endåtil kunne tala gjenom apostelen Peter for å føra Jesus bort frå lidingsvegen, så kan han også bruka andre, og gjer det. Det er i dag mykje forkynning som ikkje er oss til noko hjelp, ja, som kan vera – og er – skadeleg. M.a. blir det tala som om alle i forsamlinga er frelste. Dei forkynner ikkje skiljet, skiljet mellom træl og fri, det å vera under loven eller under nåden. Eller det blir forkynt slik at det gamle mennesket skal kristnast og oppbyggjast. Tenk om Nikodemus hadde kome til oss, i staden for til Jesus! Men han gjekk til rette vedkomande – og fekk klar beskjed: «Ingen kan sjå Guds rike utan han vert fødd på nytt».

Les vi vidare om samtalen mellom dei to, ser vi at Jesus også forkynte evangeliet for han etter at han først hadde ribba han for alt hans eige. Jesus forkynte altså lov og evangelium!

Det finst og radikal forkynning som på sett og vis set skilje, men åndskrafta manglar; vi får ikkje med Gud å gjera. Forkynnaren står i fare for å tala slik

som han veit at ein større eller mindre del av tilhøyrarane vil ha det servert. Det er ei freisting som kan gjera talaren ubrukeleg om han gjev etter. Nå er det jo ulike nådegåver, men det er ikkje det same som vi, som grisen, skal seia «godt, godt!» – til alt som vert servert frå preikestolen, sjølv om det er «rett» forkynning.

Tidligare bibelskulelærer, Øivind Andersen, har formulert det på sin måte: «Det er ikke det de *sier* det er noe galt med, men det de *ikke* sier!»

Lov og formaningar

«Det bliver dem ikke retteligen sagt», seier Carl Olof Rosenius (med tanke på forkynninga av lov og evangelium).

Atter seier Rosenius (fritt etter minnet): «Ju hättare det går til ved Sinai, dess bättre». Dess før kan du bli løyst og fri.

Predikantar som forkynner loven og tek fram formaningane i Guds ord, blir fort misforståtte og oppfatta som loviske. Ein skil ikkje alltid like klart mellom lov og formaningar på eine sida og loviskheit og lovgjerningar på den andre. Alt Guds ord er for alle menneske – til alle tider. Men når det gjeld formaningane, så er dei først og fremst tiltenkte Guds folk. I Paulus sine brev f.eks., er det mykje formaningar som ein ikkje berre kan hoppa bukk over.

Loviskheit og lovgjerningar er som

ein stige der ein klatrar oppover for å gjera seg fortent til Guds nåde ved si tru og sitt kristenliv. Det var her fari-searane levde – og lever. Midt i denne tilstanden kan ein rosa seg over å vera eit Guds barn av berre nåde!

Loven derimot, slår i hel, tek mitt liv, dvs. mi eigarettferd. Formaningane kan verka både til tukt og oppmuntring og til vegleiing for oss. Kva så?

Så sit ein gjerne og ventar på evangeliet – og at lov og formaningsstale snart må opphøyra. Vi veit mest betre enn Den Heilage Ande kva vi treng til! Men vil vi ikkje høyra loven og formaningane, så får vi heller ikkje bruk for evangeliet. I det minste blir det eit svekka kristenliv. Vi vil ikkje kunna veksa ein naturleg, åndeleg vekst i nåde og kjennskap til Kristus (2Pet 3:18). Dette er ikkje lovtørldom!

Eit sant Herrens vitne må bera fram det han får å gå med. Og det smakar gjerne verken han sjølv eller dei som skal høyra det. Men prøv det som blir forkynt, om det er i samsvar med Guds ord – og ikkje om du likar det eller ei. Kor tungt må det ikkje vera for eit sant Herrens vitne å måtta forkynna ein bodskap som han på førehand veit at det vil bli reagert imot. Vi ser kva det kosta profetane i GT og apostlane i NT. Ein kvar sann forkynner vil få oppleva meir eller mindre av det same.

Kristelegandel

Det er også noko som heiter kristelegandel. Om det seier C. O. Rosenius: «Når vi har fått syndenes forlatelse, trenger vi også nåde til syndenes av-

leggelse, nåde til å slutte med synden. Og den vil Herren selv gi: Han leger alle dine sykdommer». Vidare seier han: «Det står ikke at han *har* leget, som om det var en gang for alle, men at han *leger*. Og det skjer, og skal skje, bestandig».

Vi vert altså ikkje syndfrie, men synda skal ikkje herska over oss. Her er formaningane gjevne som vegskilt under reisa, medan sjølv krafta til å fylgja formaningane ligg i evangeliet. Når evangeliet får innta hjarta, «da løper vi lett hans budords veie».

Er det då så viktig med ein kristelegandel? Guds ord har mange eksempel på det. Til stadfesting kan vi nemna fire personar: Josef og Samson, Abraham og Lot.

Vekkinga i Kina

Eg hugsar ikkje om eg las det eller hørde det fortalt – om vekkinga i Kina. Slik eg minnest det, så var det i ein møteserie at dei ti boda var forkynte, kveld etter kveld, og tilhøyrarane kom i syndenød. Det vart ei ransakingstid også for misjonæranne.

I ei av bøkene til Marie Monsen kan vi lesa følgjande: «Mange søkte hjelp hos budbæreren, men kunne bli sendt tilbake både tre og fire ganger. De var ikke i virkelig nød. 'Plukk ikke umoden frukt', ble stadig gjentatt». Og vidare: «Hele arbeiderflokket kom i smeltedigelen.

'Er jeg virkelig frelst?' ble det store spørsmålet. Ingen følte trang til å gå ut i arbeidet igjen før den saken ble avgjort. Det ble lange dager for mange,

for somme endog uker. Det ble en ny arbeiderflokk».

Kva med oss?

Korleis skulle det gått med *oss* under ei tilsvarande vekking? Vi ville kanskje sagt at nok er nok; nå er det på tide å forkynna evangeliet!

Det var stor skilnad mellom f.eks. Carl Olof Rosenius og Hans Nielsen Hauge si forkynning. Det hadde å gjera med tilstanden i folket i dei to tidsepokane.

Vi kan gjerne tenkja at Hauge forkynte loven – og Rosenius evangeliet. Det trur eg ikkje er rett. Då Hauge stod fram, var han kalla av Gud til å bera fram den budskapet som folket var i behov av. Det same var tilfelle med Rosenius. Deira forkynning fekk føra mykje av folket til fridomen i evangeliet, sjølv om dei hadde ulike nådegåver og til dels ulike oppgåver.

Slik var døyparen Johannes ein som skulle rydda veg for Jesus. Johannes bar fram den budskapet han fekk å gå med. Han forkynte slik at folket skulle sjå si synd – og derigjennom få bruk for Jesus.

Kva slag forkynning treng vi? Jau, i vår tid har alle greie på evangeliet; at alt er av nåde. Jesus godtek oss slik som vi er. Han har gjort alt og vi skal ingen ting gjera! Det kan ein høyra frå mange hald. Det er evangelium for kjøtet. Alt er så sjølv sagt som to pluss to er fire. Hos dei fleste er det nok berre ein viss kunnskap utan kjennskap, utan ein ny fødsel.

Eg trur at vi treng å høyra loven, dei

ti boda, forkynt i ånd og sanning. Vi må få med ein heilag Gud å gjera. Kanskje vi treng å gjera dei same erfaringar som misjonærane i Kina – då dei fekk høyra «Johannes-røysta»?

Skal ikkje evangeliet forkynnast? Det skal det, men det må gjennom lovens ord bli behov for det, slik at det ikkje berre når vår forstand.

Andre årsaker

Ei anna årsak til åndssituasjonen vi er i, er at ein vil halda Jesus i eine handa og synda i den andre. Det let seg ikkje gjera å tena to herrar, seier Guds ord. Kven av dei to tener du med ditt liv? Forsvarer du di synd med Guds nåde for å få fortsetja i synda?

Så er det slike som ikkje vil ta til seg det Guds ord som dei kjenner seg dømde av, slik som med farisearane på Jesu tid. Det enda med forherding. Då er nådetida slutt, sjølv om det kan vera år att av levetida. Men dei fortsette med si gudsdyrking. Det er det verste som kan henda eit menneske. Evig for seint – alt nå; og ein kan halda fram med sitt kristenliv, men likevel vera fortapt. Kor viktig det er at vi let oss ransaka av Herren.

Meir om formaningane

Andre igjen vil, som sagt, gjerne høyra evangeliet, men formaningane er det ikkje så om å gjera å ta til seg, for det kan føra til lovtrældom! Skulle du gå med slike tankar, så kan det kanskje vera aktuelt å lesa det Rosenius skriv om dette i den store «Husandaktsboken» for 6. mai. Er det ikkje aktuelt

for deg, så les det gjerne likevel! Det kan vera nyttig lærdom å ta med seg. Du kjem ikkje under loven fordi du tek imot og bøyer deg for alt Guds ord. Tvert imot; Guds ord er gitt nettopp for at vi skal ta det til oss. Ein blir ikkje ein lovtræl om ein vil fylgja Guds bod. Nei, då får vi bruk for evangeliet – når vi får erfara korleis det står til med oss i Guds ords lys. Det er ikkje nok å vita dette. Det er ei personleg erfaring vi må gjera om oss sjølv, igjen og igjen.

Utan at det skjer, blir det heile berre ein meir eller mindre klar tanke i hovudet. I tillegg blir du sjølv sikker og trygg på at det står rett til med deg. For evangeliet er nærast blitt noko du kan.

Det blir som med kyrkjelyden i Efesus. Dei hadde ei ualminneleg klar evne til å kunna skilja i det åndelege landskapet. Dei hadde alt, berre ikkje Jesus (Op 2:1-7). Ein kan gjerne tenkja at kyrkjelyden som hadde kome bort frå Jesus måtte få høyra evangeliet, men budskapet dei fekk, var: «Vend om!» Midt i alt fekk dei ikkje auga på seg sjølv og si eiga stilling. Høyrer du til i denne kyrkjelyden, så kjenner heller ikkje du din sanne tilstand om du er aldri så evangelisk i syn, tale og vitnesbyrd.

I Guds lys

Måtte vi så – kvar og ein, ransaka oss sjølv om noko slikt skulle høva på oss. Det er betre å bli klar over det nå medan det er nådetid.

Eg er redd at det vil gå som det er

blitt sagt: Den det gjeld og som det er mest aktuelt for, fryktar ikkje. Og den som ikkje har grunn til å frykta, han fryktar og er redd for å bedra seg sjølv.

Dersom du les dette utan å verta det minste uroa, er det all grunn til å frykta. Kva skal du så gjera? Be Herren ransaka deg. Det er ikkje farleg, men livsnødvendig for oss alle. Hugs at det gjeld himmel eller helvete. Vreng innsida ut og legg alt fram for Herren og set det rette namnet på synda. Rose-nius seier ein stad: «Søk å få øye på det verste hos deg».

Alle ufrelste er fortapte – her og nå – men så lenge det er nådetid, er det mogleg å gjera noko med det. Skulle du så koma til at du har levd i sjølvbedrag, er det stor nåde frå Herren at du oppdagar det nå og ikkje den dagen Jesus kjem att, når nådetida er slutt.

Då Gud hadde ført Noa og familien inn i arka og lukka att døra, var det for seint til å gå ombord.

Til deg som er redd for å bedra deg sjølv; kva er det å bedra seg sjølv? Det er å setja lit til noko av sitt eige – i tillegg til Jesus. Då bedreg du deg sjølv. Men set du di lit til Jesus – og Jesus åleine – blir du ikkje bedradd, for Jesus bedreg ingen. Same korleis du har det, same kva som dømmer deg; erkjenn tilstanden slik han er, og set di lit til Jesus. Han har gjort opp for alt som loven og samvitet og djevelen dømmer deg for.

Kains offer

Av Lars Fossdal

I første Mosebok (4:3-5) leser vi at «Kain bar fram for Herren et offer av jordens grøde». «Men Herren så ikke til Kain og hans offer».

Kain hadde nok fått høre av far og mor om Edens hage – om Gud og herligheten der, prøvelsen de var satt på, fristelsen fra slangen, fallet, oppgjøret med Gud, Guds løfte om kvinnens ætt, syndens følger og om at Gud gjorde kjortler av skinn som han kledde dem med.

Også i Kains hjerte var lovens gjerning skrevet (Rom 2:14-15). På grunn av sin synd kjente også han samvittighetens anklage og Guds dom over seg. Han ønsket å stå i et rett forhold til Gud og å ha hans velsegnelse over sitt liv. Hva skulle han gjøre for å bli kvitt sin dårlige samvittighet? Jo, et offer til Gud ville mildne Guds strenge hjerte. Han tok da av jordens grøde og ofret til Herren. Men «Herren så ikke til Kain og hans offer». Kain fikk heller ikke noe vitnesbyrd om at han var rettferdig for Gud, slik Abel fikk (Heb 11:4). Gud godtok ikke ham og hans offer. Han fikk ikke soning.

Vitnesbyrdet fra Adam og Eva var at Gud slaktet dyr for at de skulle få leve og at Gud kledde dem i dyrenes skinn. I dette ligger det en åpenbaring av at, som Hebreerbrevet (9:22) sier: «Uten at blod blir utgydt, skjer ikke forlatelse». Kain brydde seg ikke

om det. Men Abel forsto dette, derfor bar han fram et offer av de førstefødte lammene, og ved det fikk han forsoning med Gud.

Kain bar fram et offer for Herren av jordens grøde. Antakelig tok han av det beste han hadde og kanskje også rikelig. Hvorfor han ikke bøyde seg inn under den Guds åpenbaring han hadde fått som barn og ungdom fra mor og far, vet vi ikke. Den fortalte ham om at syndens straff var døden og at det måtte et blodig offer til for at synden skulle bli tatt bort. Kanskje var det hans stolthet og egenrådighet som hindret ham i å følge gudsåpenbaringen? Han mente Gud måtte bli fornøyd når han ga ham et offer av det beste han hadde.

Hans offer forsonet ikke Gud. Han fikk ikke vitnesbyrd fra Gud om at han var rettferdig. Da ble han skuffet og sint på Gud og misunnelig på Abel: «Da ble Kain meget vred, og han stirret ned for seg» (v. 5). Nå fikk synden enda større makt i hans hjerte og liv.

I stedet for å ydmyke seg for Gud og mennesker, ble han hard og uforsonlig. Han lot synden være herre i sitt liv (1Mos 4:7). Da han så fikk en anledning til å drepe sin bror, gjorde han det. Igjen kom Gud til ham, men heller ikke nå bøyde han seg for Gud. Han dro bort fra Herren åsyn og bosatte seg i landet Nod – som betyr landflyktighet. Han vandret omflakkende og hjemløs på

Nøkkelen

Et barneblad på evangelisk, luthersk grunn

Velkommen til å følge vårt nye barneblad «Nøkkelen»!

Gjennom enkle andaktsstykker, fortellinger med mer vil vi her bli kjent med den viktigste Nøkkelen, Jesus vår Frelser!

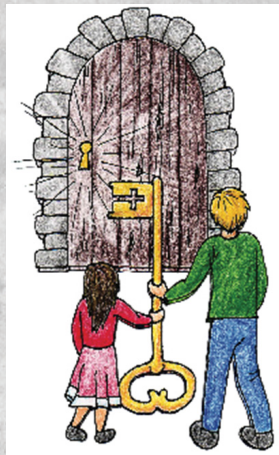
Bladet retter seg mot barn i alderen 3-15 år. Både små og store trenger å bli minnet om Nøkkelen, slik at den ikke blir borte for oss midt i hverdagens mange gjøremål.

Ønsker du bladet eller vil du bestille det til noen du kjenner? Send oss en mail med navn og adresse til: nokkelen.adresse@nll.no. Oppgi også hvem som skal betale bladet, med navn, adresse og mailadresse.

Vær med å be om at Gud vel-signer barnebladet! Vi gleder oss til å møte deg der!

*Hilsen fra Nøkkelen
redaksjonskomité*

*«La meg få høre om Jesus, skriv i
mitt hjerte hvert ord...!»*

Ansvarlig utgiver: NLL
Abonnement (10 nr. pr. år): 200 kr
Kontonummer: 3000.22.26193

Gaver til bladet mottas også med takk!
Merk gaven med «gave til barneblad»!

jorden (1Mos 4:14). Synden gir ingen fred i hjerte og sinn.

Kains offer viser at den tro som bærer frem ublodige offer for Herren, er en falsk og død tro. De bærer frem av sitt eget. Vi ser det med fariseeren i templet (Luk 18:11-12), han var bedre enn tolleren, ikke stjal han, ikke drev han hor, han fastet, gav tiende av all sin inntekt osv. Han ville kjøpe Guds

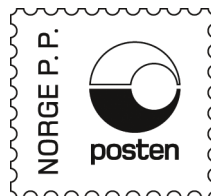
nåde med sitt liv (offer). Han var bare rettferdig i egne øyne.

Kains offer ga ham ikke fred med Gud og en god samvittighet. Uten Kristi blodige offer er det ingen frelse.

Det er også dette Gud vil si oss ved historien om Kains offer.

*«Kristus i første Mosebok»,
forts. i neste nr.*

L&E

Returadresse:
Lov og Evangelium
Dalenvæien 732
3160 Stokke

Vennligst gi ekspedisjonen beskjed i god tid ved adresseforandring!

Arrangement 2019

- 21.-24. februar: Ungdomsleir på Hermanstølen i Valdres
- 13.-16. april: Ungdomsleir, Haugli i Vest-Agder
- 7.-9. juni: Pinsestevne, Langli Bedehus, Skiptvet i Østfold
- 8.-10. juni: Pinsestevne, Steinsdalen Bedehus i Hordaland
- 8.-10. juni: Pinsestevne, Skjæveland Misjonshus i Rogaland
- 8.-10. juni: Pinsestevne, Mosvik Bedehus i Trøndelag
- 21.-23. juni: Ungdomsleir, Trettenes v/Farris
- 21.-23. juni: Barneleir på Fossnes
- 10.-14. juli: Sommersamling på Fossnes m/årsmøte
- 1.-4. august: Stevne på Laberget
- 27.-29. september: Bibelhelg på Solgry
- 18.-20. oktober: Høstleir, Haugli i Vest-Agder
- 12.-17. november: Bibelkurs på Fossnes
29. desember-1. januar 2020: Nyttårssamling på Fossnes